הפטרת כי צדיק (הקדמת מלבי"ם)

אות בסנה (כ') על מצוות נבחרו ישראל הבנסת לארץ, להעמיד להן מלך ולהכריח מרעו של עמלק ולהנות להם בהבה, ועל איזה מהן תחולה, כשהוא אומר כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק, הוא אומר להעמיד להן מלך תחלה, ואין כסא אלוה מלך שנאה ושלוה על כסא ה' למלך עד. והרמב"ם הה' מרבו דשמואל שאמר לשאול את שלח ה' לשחתך למלך כו' לך והכית את עמלק וכו', הוי שהקדים לצוות מלחמת עמלק מינוי למלך.

ולהלן נאמר אחר שבא עם ואמר שאול אל שמואל כו' כי ירא אתי את העם ואשמע בקולם, והיינו מנטיתו לצד החמלה, כבה לפרוק ממנו עול המלוכה, וכיון שאינו מחזיק מצוה למלך, ממילא דסלו דמן מחייב עמלק ובדלעיל. וכו' הדרשה (דף יו"ד) דגם המלך מחייבו מצוה אינו בגדר מלך. ועל היתה תשובתו של שאול. ובשביל זו שמואל כי מאס את דבר ה' ויאסרך מהיות מלך על ישראל, והיינו כי יש מי שמסלק מעל ידיה, ויש שאינו מסלקה בידים רק עושה מעשים לקפוץ נפשו ממנה כמו שאומרים בדרכות (לה') דדלות ההשונים הוא מכניסין פרוטה דרך סדקים לחיבן בעשיר, דדלות האחרונים מכניסין פרוטה דרך נגלות וכו'. ונצה מיהו מאס בדבר ה' כי אור בקום המצוה, ומשתבל להקטר מעמה (הקדמת מלבי"ם).

ומבלעדי עוד ענין בצה, דיש להקשות במה הדלות מן דב ויפסק שמואל את אלקן, ומדוע לא ביאר הכתוב מה נעשה בשאול, ולא הצטרר שהקנו הבהמות כמו שהצדר והמר מאיס עד אשה מעולל עד יונק מחמר ועוד. כ) תשובתו של שאול "אשר שמעתי בקולך ה' ולכך בדרך אשר שלחני ואבא את אגג מלך עמלק, ואת עמלק החרמתי ויקח העם מהשלל פשעים הרים לצבאות לה'". ואין אפל אחר שהצדר להקנם ולהדלק הבהמות.

ואומר עונש וכו' (בהנחה בהקדמה המחבר) צריכים חיוב להודות הבהמות ולהחרים השלל עד שיהרגו אנשים וגם כל הבקר, אבל כל זמן שאין הבקר מעמלק קיים, ליבו מצוה בהריגת הבהמות. וזה היתה עצתו של שאול שיצמה העם בשלל הבקר שיאכלו ויהרגו את העמלקים, שגם עדיין ליבו מצוה בהריגת הבהמות, ומאוליו אמר כשיהרגו את העמלקים לא יהיו מצוה בהריגת הבהמות כיון שבבר כלו בהם אנשי המלחמה הבקר שנתחייבו להרגם, והוי שלהם, ושאול הוא גם אוקמי להבות לשאול דעדיין אי אפשר קיים ומהני צווי הבהמות (והא אם הוא מרבו איש אחר מעמלק), ואי שאול אשר שמעתי בקול ד' היינו שלא עבר אמצוה כו. והשיב שמואל הלא ד' באוללת כו' הלא מאסת לעשות מצוה בעקיפה ולא לעשות טרבלי לעיקר נפשו מאד הוי התכמות ובדלויל. לכן שיסף שמואל את אוקמי, אבל הבהמות לא מצינו שהרגן, כי פרעו מצות הריגה מהם הוי שעכו בהם כל זמן שהו אוקמי חי ובדלויל.